

รายงานผลการดำเนินงาน
ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดินปี 2555

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สนองพระราชดำริโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง

(ภาษาไทย) ความหลากหลายของค้างคาวและ
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก
ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(ภาษาอังกฤษ) Biodiversity of Bats and Small Mammals
in the RSPG Area

คณะผู้ดำเนินงาน

๑ อ.ดร.ธงชัย งามประเสริฐวงศ์
ผศ.ดร.อาจอง ประทัดสุนทรสาร

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2555 คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ กองเรือยุทธการ กองการเกษตรและสหกรณ์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการทำงานวิจัยในพื้นที่ ขอขอบคุณ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ร่วมงานทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานภาคสนามเป็นอย่างดี

บทคัดย่อ

จากการสำรวจความหลากหลายของค้างคาวและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ถึงเดือนกันยายน 2555 ในพื้นที่ศึกษาจำนวน 4 แห่งภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้แก่ พื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905 หมู่เกาะเสมสารและหมู่เกาะใกล้เคียง พื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ และพื้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน พบสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กจำนวนทั้งสิ้น 20 ชนิด (สามารถระบุชนิดได้จำนวน 19 ชนิด และไม่สามารถระบุชนิดได้จำนวน 1 ชนิด) โดยจัดอยู่ในกลุ่มสัตว์ฟันแทะ (Order Rodentia) 2 ชนิด คือ กระรอกดินอินโดจีน *Menetes berdmorei* และหนูป่าอินโดจีน *Rattus andamanensis* และกลุ่มค้างคาว (Order Chiroptera) 18 ชนิดใน 7 วงศ์ คือ วงศ์ค้างคาวคุณกิตติ (Family Craseonycteridae) 1 ชนิด วงศ์ค้างคาวปีกถุง (Family Emballonuridae) 2 ชนิด วงศ์ค้างคาวหน้ายักษ์ (Family Hipposideridae) 6 ชนิด วงศ์ค้างคาวแวมไพร์แปลง (Family Megadermatidae) 1 ชนิด วงศ์ค้างคาวผลไม้ (Family Pteropodidae) 1 ชนิด วงศ์ค้างคาวมงกุฏ (Family Rhinolophidae) 5 ชนิด และวงศ์ค้างคาวลูกหนู (Family Vespertilionidae) 2 ชนิด

คำสำคัญ ค้างคาว, สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก, ความหลากหลายทางชีวภาพ

Abstract

Bat and small mammal surveys have been conducted at five designated sites in the area of Plant Genetic Conservation Project under the Royal Initiative of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn between February 2012 and September 2012. A total of 20 species (19 identified species and 1 unidentified species) has been found including Indochinese ground squirrel *Menetes berdmorei* and Indochinese forest rat *Rattus andamanensis*, and 18 bat species. Bats have been identified into 7 families, i.e. Family Craseonycteridae (1 species), Family Emballonuridae (2 species), Family Hipposideridae (6 species), Family Megadermatidae (1 species), Family Pteropodidae (1 species), Family Rhinolophidae (5 species) and Family Vespertilionidae (2 species).

Keyword: bat, small mammal, biodiversity

สารบัญเรื่อง

ชื่อเรื่อง ความหลากหลายของค้างคาวและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก ในพื้นที่
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	i
บทคัดย่อภาษาไทย	li
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	li
สารบัญเรื่อง	lii
สารบัญภาพ	lv
บทนำและการสอบสวนเอกสาร	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
วัสดุอุปกรณ์และวิธีการศึกษา	2
สถานที่ทำการศึกษาและเก็บข้อมูล	3
ผลการศึกษา	5
สรุปและวิจารณ์ผล	16
เอกสารอ้างอิง	19

เลขหมู่

เลขทะเบียน 015900

วัน, เดือน, ปี 17 พ.ค. 56

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 1	กรงดักสัตว์เลื้อยคลานด้วยนมขนาดเล็ก	3
ภาพที่ 2	Harp trap ที่ใช้ในการดักค้างคาว	3
ภาพที่ 3	ค้างคาวที่ถูกจับอยู่ใน harp trap	4
ภาพที่ 4	ตาข่ายที่ใช้ในการดักค้างคาว	4
ภาพที่ 5	การจำแนกชนิดค้างคาวในภาคสนาม	4
ภาพที่ 6	ค้างคาวคุณกิตติที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905	6
ภาพที่ 7	ค้างคาวปีกถุงเคราดำที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905	6
ภาพที่ 8	ค้างคาวหน้ายักษ์ทศกรรณที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905	6
ภาพที่ 9	ค้างคาวคุณหน้ายักษ์สีจางที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905	7
ภาพที่ 10	ค้างคาวหน้ายักษ์สามหลังที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905	7
ภาพที่ 11	ค้างคาวหน้ายักษ์เล็กที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905	7
ภาพที่ 12	ค้างคาวแวมไพร์แปลงเล็กที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905	8
ภาพที่ 13	ค้างคาวมงกุฎปลอมเล็กที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905	9
ภาพที่ 14	ค้างคาวมงกุฎมลายูที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905	9
ภาพที่ 15	ค้างคาวมงกุฎยอดสั้นเล็กที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905	9
ภาพที่ 16	ค้างคาวหนูหูตีนเล็กเขี้ยวสั้นที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905	10
ภาพที่ 17	ค้างคาวแม่ไก่ที่พบในพื้นที่หมู่เกาะเสมสารและเกาะใกล้เคียง	11
ภาพที่ 18	ค้างคาวปีกถุงที่พบในพื้นที่หมู่เกาะเสมสารและเกาะใกล้เคียง	11
ภาพที่ 19	กลุ่มของค้างคาวปีกถุงภายในถ้ำบนเกาะฉางเกลือ	11
ภาพที่ 20	หนูป่าอินโดจีนที่พบในพื้นที่หมู่เกาะเสมสารและเกาะใกล้เคียง	12
ภาพที่ 21	ค้างคาวหน้ายักษ์หมอนโค้งที่พบในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	13
ภาพที่ 22	ค้างคาวหน้ายักษ์สามหลังที่พบในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	14
ภาพที่ 23	ค้างคาวหน้ายักษ์ที่พบในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	14
ภาพที่ 24	ค้างคาวแม่ไก่เกาะที่พบในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	14
ภาพที่ 25	ค้างคาวมงกุฎจุกยาวเล็กที่พบในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	15
ภาพที่ 26	ค้างคาวมงกุฎเล็กที่พบในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	15
ภาพที่ 27	ค้างคาวยอดกล้วยที่พบในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์	15
ภาพที่ 28	กระรอกดินอินโดจีนที่พบในพื้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน	16

ความหลากหลายของค้างคาวและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก
ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

Biodiversity of bats and small mammals in the RSPG area

อ.ดร.ธงชัย งามประเสริฐวงศ์

Thongchai Ngamprasertwong

ผศ.ดร.อาจง ประทัดสุนทรสาร

Art-ong Pradatsundarasar

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

Department of Biology, Faculty of Science, Chulalongkorn University, Phyathai road, Pathumwan, Bangkok, 10330

บทนำและการสอบสวนเอกสาร

ประเทศไทยจัดได้ว่ามีความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตสูง อันเนื่องมาจากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ของประเทศ ปัจจุบันพบว่าประเทศไทยเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมจำนวนมากกว่า 300 ชนิด (Duengkae, 1998; Bumrungsri et al., 2006) และยังมีรายงานการค้นพบสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดใหม่ในประเทศเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะค้างคาวและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กซึ่งไม่ได้รับความสนใจในการศึกษาวิจัยเท่าที่ควร ทั้งที่สัตว์กลุ่มดังกล่าวมีความหลากหลายสูง คิดเป็นจำนวนมากกว่า 62% ของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่พบทั่วโลก (Wilson & Reeder, 2006)

จากการศึกษาความหลากหลายของค้างคาวในประเทศไทย Lekagul & McNeely (1977) ได้รายงานการสำรวจพบค้างคาวทั้งสิ้นจำนวน 92 ชนิด ต่อมากัลยาณี บุญเกิด และไสว วังหงษา (2547) ได้รวบรวมรายชื่อค้างคาวในประเทศไทยพบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 112 ชนิด โดยเป็นค้างคาวกินพืช 18 ชนิดและค้างคาวกินแมลง 94 ชนิด ในจำนวนนี้จัดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 จำนวน 100 ชนิด จากนั้น Bumrungsri et al. (2006) ได้สอบสวนเอกสาร รวบรวมและตรวจสอบตัวอย่างของค้างคาวในประเทศไทย ซึ่งพบว่ามีจำนวนถึง 119 ชนิด และยังมีอีกหลายชนิดที่ยังมีข้อมูลไม่เพียงพอในการตรวจสอบสถานภาพ

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันสถานภาพของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมหลายชนิดในประเทศไทยกำลังถูกคุกคามจนมีแนวโน้มที่จะสูญพันธุ์เนื่องมาจากมนุษย์ ทั้งจากการล่าสัตว์ การตัดไม้ทำลายป่า การใช้ยาฆ่าแมลงและสารปราบศัตรูพืชในการเกษตร นอกจากนั้นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเป็นกลุ่มสัตว์ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมได้ง่ายทั้งทางตรงและทางอ้อม และเป็นกลุ่มสัตว์ที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ค่อนข้างสูง ดังนั้นการศึกษาความหลากหลายและถิ่นอาศัยของค้างคาวและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กในพื้นที่ต่างๆ จัดได้ว่ามีความสำคัญและจะเป็นการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในการติดตามการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือเกิดขึ้นเนื่องมาจากกิจกรรมของมนุษย์ ทั้งในด้านความ

หลากหลายทางชีวภาพและนิเวศวิทยาที่เกี่ยวกับทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในพื้นที่ ซึ่งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการบริหารจัดการ การอนุรักษ์ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ดังกล่าวอย่างเหมาะสมและยั่งยืน

ปัจจุบันมีพื้นที่ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริหลายแห่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งพื้นที่แต่ละแห่งมีลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างกันไป ประกอบด้วยดินอาศัยที่หลากหลาย มีทั้งพื้นที่ชายฝั่งซึ่งเป็นชายหาด ป่าชายเลน และหน้าผา พื้นที่ป่าผลัดใบ ป่าไม่ผลัดใบและป่าหุดิยภูมิที่กำลังมีการฟื้นตัวตามธรรมชาติ รวมถึงแม่น้ำลำธารและแหล่งน้ำต่างๆ ส่งผลให้มีความหลากหลายของทรัพยากรสิ่งมีชีวิตที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ดังนั้นองค์ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรสิ่งมีชีวิตต่างๆ รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับความหลากหลายของทรัพยากรสิ่งมีชีวิต และลักษณะดินอาศัยของสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในพื้นที่แต่ละแห่ง จึงมีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่นั้นๆ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

สำรวจความหลากหลายของชนิดและแหล่งที่อยู่อาศัยของค้างคาว และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กในบริเวณพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชนิดและแหล่งที่อยู่อาศัยของค้างคาวและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กในบริเวณพื้นที่ศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวางแผนการอนุรักษ์ และการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเหมาะสมต่อไป

วัสดุอุปกรณ์และวิธีการศึกษา

1. สำรวจความหลากหลายของชนิดค้างคาว และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กในพื้นที่ศึกษา โดยการเดินสำรวจ และการวางกับดักชนิดต่างๆ ในบริเวณพื้นที่ศึกษา ซึ่งกับดักที่ใช้ในการศึกษาค้างคาวครั้งนี้ได้แก่
 - กรงดักสัตว์ขนาด 20 ซม. x 20 ซม. x 40 ซม. พร้อมเหยื่อล่อ ใช้สำหรับดักจับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก
 - Harp trap ใช้สำหรับดักจับค้างคาว
2. จำแนกชนิดของค้างคาวและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมตามเอกสารของ Francis (2008) และ Lekagul & McNeely (1977)
3. บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ขนาด น้ำหนัก และลักษณะสัณฐานวิทยาต่างๆ ของสัตว์ที่จับได้ และบันทึกภาพ และทำการปล่อยสัตว์ในบริเวณเดิมที่จับได้หลังจากได้ทำการบันทึกข้อมูลต่างๆ แล้ว
4. บันทึกตำแหน่งที่พบและข้อมูลทางนิเวศวิทยาอื่นๆ รวมทั้งลักษณะของดินอาศัยย่อยของบริเวณที่พบสัตว์
5. วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาในภาคสนาม และสรุปผลการศึกษา

สถานที่ทำการศึกษาและเก็บข้อมูล

- พื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่ผืนป่าตะวันตก เขาวังเขมร และแปลง 905 จังหวัดกาญจนบุรี
- พื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่เกาะเสม็ดสาร และหมู่เกาะใกล้เคียง จังหวัดชลบุรี
- พื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา
- พื้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

ภาพที่ 1 กรงดักสัตว์เลื้อยคลานด้วยนมขนาดเล็ก

ภาพที่ 2 Harp trap ที่ใช้ในการดักค้างคาว

ภาพที่ 3 ค้างคาวที่ถูกจับอยู่ใน harp trap

ภาพที่ 4 ตาข่ายที่ใช้ในการดักค้างคาว

ภาพที่ 5 การจำแนกชนิดค้างคาวในภาคสนาม

ผลการศึกษา

พื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เชาวังเขมรและแปลง 905

จากการสำรวจความหลากหลายของค้างคาวในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผืนป่าตะวันตก เชาวังเขมร และแปลง 905 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 4 ครั้ง ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ เมษายน มิถุนายน และสิงหาคม 2555 โดยการสำรวจโดยใช้ bat detector ร่วมกับการวาง harp trap ในบริเวณพื้นที่ 6 แห่ง ได้แก่ ถ้ำวังพระ ถ้ำมะนาวผี ถ้ำลำไยป่า ถ้ำพระใหญ่ ถ้ำขนาดเล็กไม่มีชื่อ และบริเวณช่องหินตก พบค้างคาว (Order Chiroptera) ทั้งสิ้นจำนวน 6 วงศ์ 6 สกุล 11 ชนิด คือ

วงศ์ค้างคาวคุณกิตติ (Family Craseonycteridae)

- ค้างคาวคุณกิตติ *Craseonycteris thonglongyai*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดเล็กมาก อาศัยอยู่รวมกันภายในถ้ำวังพระ ถ้ำมะนาวผี ถ้ำลำไยป่า ถ้ำพระใหญ่ และถ้ำขนาดเล็กไม่มีชื่อ โดยจากการสำรวจพบว่าค้างคาวชนิดนี้จะไม่เกาะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ แต่จะกระจายอยู่ในบางบริเวณภายในถ้ำ ค้างคาวที่พบมีความยาว forearm (FA) 24.6-25.0 มิลลิเมตร

วงศ์ค้างคาวปีกถุง (Family Emballonuridae)

- ค้างคาวปีกถุงเคราดำ *Taphozous melanopogon*

เป็นค้างคาวขนาดกลาง อาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ภายในถ้ำวังพระ ค้างคาวที่พบมีน้ำหนักประมาณ 23.4-25.5 กรัม และมีความยาว FA 62.3-67.3 มิลลิเมตร

วงศ์ค้างคาวหน้ายักษ์ (Family Hipposideridae)

- ค้างคาวหน้ายักษ์ทศกรรณ *Hipposideros armiger*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดใหญ่ อาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่มในถ้ำลำไยป่า และถ้ำขนาดเล็กไม่มีชื่อ ซึ่งถ้ำทั้งสองแห่งยังเป็นแหล่งอาศัยของค้างคาวคุณกิตติจำนวนมากอีกด้วย

- ค้างคาวหน้ายักษ์สีจาง *Hipposideros cineraceus*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดเล็ก อาศัยอยู่ในถ้ำวังพระ นอกจากนี้ยังพบค้างคาวชนิดนี้บินอยู่ในป่าบริเวณช่องหินตก ค้างคาวที่พบมีน้ำหนัก 5.5-8.6 กรัม และมีความยาว FA 40.5-42.5 มิลลิเมตร

- ค้างคาวหน้ายักษ์สามหีบ *Hipposideros larvatus*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดกลาง อาศัยอยู่ในถ้ำมะนาวผี นอกจากนี้ยังพบค้างคาวชนิดนี้บินอยู่ในป่าบริเวณช่องหินตก ค้างคาวที่พบมีความยาว FA 53.5-57.5 มิลลิเมตร

- ค้างคาวหน้ายักษ์เล็ก *Hipposideros pomona*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดเล็ก อาศัยอยู่ในถ้ำมะนาวผี ค้างคาวที่พบมีความยาว FA ประมาณ 41.0 มิลลิเมตร

ภาพที่ 6 ค้างคาวคุณกิตติที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905

ภาพที่ 7 ค้างคาวปีกถุงเคราดำที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905

ภาพที่ 8 ค้างคาวหน้ายักษ์ทศกรรณที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905

ภาพที่ 9 ค้างคาวคุณหน้ายักษ์สีจางที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905

ภาพที่ 10 ค้างคาวหน้ายักษ์สามหีบที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905

ภาพที่ 11 ค้างคาวหน้ายักษ์เล็กที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905

วงศ์ค้างคาวแวมไพร์แปลง (Family Megadermatidae)

- ค้างคาวแวมไพร์แปลงเล็ก *Megaderma spasma*

จากการสำรวจพบค้างคาวชนิดนี้อาศัยอยู่ในถ้ำวังพระ เป็นค้างคาวขนาดกลางที่กินสัตว์ขนาดเล็กอื่นๆ เช่น กบ กิ้งก่า ปลา นก หนู แมลงขนาดใหญ่ และค้างคาวขนาดเล็กชนิดอื่นเป็นอาหาร ค้างคาวที่พบมีน้ำหนัก 20.6 กรัม และมีความยาว FA 61.0 มิลลิเมตร

วงศ์ค้างคาวมงกุฎ (Family Rhinolophidae)

- ค้างคาวมงกุฎปลอมเล็ก *Rhinolophus coelophyllus*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดเล็ก อาศัยอยู่ในถ้ำมะนาวผี ค้างคาวที่พบมีน้ำหนักประมาณ 7.8 กรัม และมีความยาว FA 40.7-45.0 มิลลิเมตร

- ค้างคาวมงกุฎมลายู *Rhinolophus malayanus*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดเล็ก อาศัยอยู่ในถ้ำมะนาวผี นอกจากนี้ยังพบค้างคาวชนิดนี้บินอยู่ในป่าบริเวณช่องหินตก ค้างคาวที่พบมีน้ำหนักประมาณ 6.4 กรัม และมีความยาว FA 39.6-41.6 มิลลิเมตร

- ค้างคาวมงกุฎยอดสั้นเล็ก *Rhinolophus thomasi*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดเล็ก อาศัยอยู่ในถ้ำมะนาวผี ค้างคาวที่พบมีความยาว FA 40.0-42.0 มิลลิเมตร

วงศ์ค้างคาวลูกหนู (Family Vespertilionidae)

- ค้างคาวหนูหูตีนเล็กเขี้ยวสั้น *Myotis siligorensis*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดเล็กมาก อาศัยอยู่ในถ้ำมะนาวผี ค้างคาวที่พบมีน้ำหนักประมาณ 3.6 กรัม และมีความยาว FA 30.0-32.4 มิลลิเมตร

ภาพที่ 12 ค้างคาวแวมไพร์แปลงเล็กที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905

ภาพที่ 13 ค้างคาวมงกุฎปลอมเล็กที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905

ภาพที่ 14 ค้างคาวมงกุฎหลายที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905

ภาพที่ 15 ค้างคาวมงกุฎยอดสั้นเล็กที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905

ภาพที่ 16 ค้างคาวหนูหูตินเล็กเขียวสันที่พบในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905

พื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่เกาะแสมสารและหมู่เกาะใกล้เคียง

จากการสำรวจความหลากหลายของค้างคาวและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่เกาะแสมสาร จังหวัดชลบุรี จำนวน 2 ครั้ง ระหว่างวันที่ 23-25 มีนาคม 2555 และระหว่างวันที่ 31 สิงหาคม - 2 กันยายน 2555 พบค้างคาว (Order Chiroptera) 2 ชนิด และสัตว์ฟันแทะ (Order Rodentia) 1 ชนิด คือ

- ค้างคาวแม่ไก่ *Pteropus* sp.

จัดอยู่ในวงศ์ค้างคาวกินผลไม้ (Family Pteropodidae) เป็นค้างคาวขนาดใหญ่มาก โดยจะพบค้างคาวชนิดนี้จำนวนไม่มากนักบินมากินมะขามเทศลูกบนต้นมะขามเทศที่อยู่บนเกาะแสมสารในเวลากลางคืน ในช่วงเดือนมีนาคม ซึ่งคาดว่าจะจะเป็นค้างคาวแม่ไก่เกาะ *Pteropus hypomelanus* ที่อาศัยเกาะนอนอยู่ตามต้นไม้ใหญ่บนเกาะครามในเวลากลางวัน และบินออกมาหาอาหารตามพื้นที่ต่างๆ ในเวลากลางคืน

- ค้างคาวปีกถุง *Taphozous* sp.

จัดอยู่ในวงศ์ค้างคาวปีกถุง (Family Emballonuridae) เป็นค้างคาวขนาดกลาง มีจำนวนมากกว่า 100 ตัวอาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่มภายในถ้ำขนาดเล็กบนเกาะฉางเกลือ จากการวาง harp trap ภายในถ้ำดังกล่าวสามารถจับค้างคาวปีกถุงได้จำนวน 9 ตัว (เพศผู้ 2 ตัว และเพศเมีย 7 ตัว) โดยค้างคาวที่พบทั้งหมดเป็นตัวเต็มวัย มีน้ำหนัก 23.6-29.3 กรัม และมีความยาว forearm (FA) 63.6-66.6 มิลลิเมตร

- หนูป่าอินโดจีน *Rattus andamanensis*

พบซากหนูป่าอินโดจีนจำนวน 1 ตัว ซึ่งตายโดยไม่ทราบสาเหตุ บริเวณหน้าบ้านพักบนเกาะแสมสาร หนูที่พบมีความยาวจากปลายจมูกถึงปลายหางประมาณ 22 เซนติเมตร และมีความยาวหางประมาณ 12 เซนติเมตร

ภาพที่ 17 ค้างคาวแม่ไก่ที่พบในพื้นที่หมู่เกาะสมสารและเกาะใกล้เคียง

ภาพที่ 18 ค้างคาวปีกถุงที่พบในพื้นที่หมู่เกาะสมสารและเกาะใกล้เคียง

ภาพที่ 19 กลุ่มของค้างคาวปีกถุงภายในถ้ำบนเกาะนางเก็ล

ภาพที่ 20 หนูป่าอินโดจีนที่พบในพื้นที่หมู่เกาะแสมสารและเกาะใกล้เคียง

อย่างไรก็ตาม คณะผู้สำรวจได้เริ่มดำเนินการสำรวจความหลากหลายของค้างคาวบนเกาะแรด โดยการวาง harp trap ในวันที่ 31 สิงหาคม 2555 แต่ไม่พบค้างคาวติดกับดักที่วางไว้ ซึ่งอาจเนื่องมาจากตำแหน่งที่วางกับดักไม่มีค้างคาวบินผ่าน และระยะเวลาที่ใช้ในการสำรวจน้อยเกินไป ดังนั้นจึงต้องทำการสำรวจเพิ่มเติมในโอกาสต่อไป

พื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา

จากการสำรวจความหลากหลายของค้างคาวบนเกาะสุรินทร์เหนือ และเกาะสุรินทร์ใต้ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา ในระหว่างวันที่ 4-11 เมษายน 2555 โดยการใช้ bat detector ร่วมกับการวาง harp trap ขวางเส้นทางที่คาดว่าค้างคาวจะบินผ่าน พบค้างคาวจำนวนทั้งสิ้น 4 วงศ์ 4 สกุล 7 ชนิด ดังนี้

วงศ์ค้างคาวหน้ายักษ์ (Family Hipposideridae)

- ค้างคาวหน้ายักษ์หมอนโค้ง *Hipposideros diadema*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดกลาง พบค้างคาวชนิดนี้ในพื้นที่บริเวณอ่าวกระทิง เกาะสุรินทร์เหนือ ค้างคาวที่พบมีน้ำหนัก 40.1 กรัม และมีความยาว forearm (FA) 78.0 มิลลิเมตร ความยาวหู 28.0 มิลลิเมตร และความยาวหาง 38.0 มิลลิเมตร

- ค้างคาวหน้ายักษ์สามเหลี่ยม *Hipposideros larvatus*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดกลาง พบค้างคาวชนิดนี้ในพื้นที่บริเวณอ่าวไทรเอนและอ่าวกระทิง เกาะสุรินทร์เหนือ และในพื้นที่บริเวณหมู่บ้านมอแกน เกาะสุรินทร์ใต้ ค้างคาวที่พบมีน้ำหนัก 12.8-16.2 กรัม (ค้างคาวที่ตั้งท้องมีน้ำหนัก 16.8-18.1 กรัม) และมีความยาว FA 54.0-58.5 มิลลิเมตร

- ค้างคาวหน้ายักษ์ *Hipposideros phangngaensis*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดเล็ก พบค้างคาวชนิดนี้ในพื้นที่บริเวณอ่าวไทรเอน เกาะสุรินทร์เหนือ และในพื้นที่บริเวณหมู่บ้านมอแกน เกาะสุรินทร์ใต้ ค้างคาวที่พบมีน้ำหนัก 4.1-6.3 กรัม และมีความยาว FA 34.9-41.0 มิลลิเมตร ความยาวหู 14.0-18.5 มิลลิเมตร และความยาวหาง 22.0-25.5 มิลลิเมตร

วงศ์ค้างคาวผลไม้ (Family Pteropodidae)

- ค้างคาวแม่ไก่เกาะ *Pteropus hypomelanus*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดใหญ่มาก พบอยู่รวมกันเป็นฝูงใหญ่บนเกาะสุรินทร์เหนือ โดยเกาะนอนอยู่บนต้นไม้ใหญ่ในพื้นที่ป่าเวลากลางวัน และจะบินออกไปหาอาหารในเวลากลางคืนตามพื้นที่ใกล้เคียง เช่น บริเวณหาดทรายขาว เกาะสุรินทร์เหนือ และบริเวณหมู่บ้านมอแกน เกาะสุรินทร์ใต้

วงศ์ค้างคาวมงกุฎ (Family Rhinolophidae)

- ค้างคาวมงกุฎจมูกยาวเล็ก *Rhinolophus pearsonii*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดกลางค่อนข้างเล็ก พบค้างคาวชนิดนี้ในพื้นที่บริเวณอ่าวไทรเอนและหาดทรายขาว เกาะสุรินทร์เหนือ และในพื้นที่บริเวณหมู่บ้านมอแกน เกาะสุรินทร์ใต้ ค้างคาวที่พบมีน้ำหนัก 12.7-14.7 กรัม และมีความยาว FA 49.5-52.1 มิลลิเมตร ความยาวหู 19.0-21.0 มิลลิเมตร และความยาวหาง 20.0-20.5 มิลลิเมตร

- ค้างคาวมงกุฎเล็ก *Rhinolophus pusillus*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดเล็ก พบค้างคาวชนิดนี้ในพื้นที่บริเวณอ่าวไทรเอนและอ่าวกระตัง เกาะสุรินทร์เหนือ และในพื้นที่บริเวณหมู่บ้านมอแกน เกาะสุรินทร์ใต้ ค้างคาวที่พบมีน้ำหนัก 4.6-5.2 กรัม (ค้างคาวที่ตั้งท้องมีน้ำหนัก 5.5-6.6 กรัม) และมีความยาว FA 36.4-38.3 มิลลิเมตร ความยาวหู 12.5-14.5 มิลลิเมตร และความยาวหางประมาณ 13.7 มิลลิเมตร

วงศ์ค้างคาวลูกหนู (Family Vespertilionidae)

- ค้างคาวยอดดก้วย *Kerivoula hardwickii*

เป็นค้างคาวที่มีขนาดเล็ก พบค้างคาวชนิดนี้ในพื้นที่บริเวณหมู่บ้านมอแกน เกาะสุรินทร์ใต้ ค้างคาวที่พบมีน้ำหนักประมาณ 4.6 กรัม และมีความยาว FA ประมาณ 32.6 มิลลิเมตร ความยาวหาง 6.8 มิลลิเมตร ความยาวหูประมาณ 12.0 มิลลิเมตร และความยาวหางประมาณ 40.0 มิลลิเมตร

ภาพที่ 21 ค้างคาวหน้ายักษ์หมอนโค้งที่พบในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

ภาพที่ 22 ค้างคาวหน้ายักษ์สามเล็บที่พบในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

ภาพที่ 23 ค้างคาวหน้ายักษ์ที่พบในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

ภาพที่ 24 ค้างคาวแม่ไก่เกาะที่พบในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

ภาพที่ 25 ค้างคาวมงกุฎจมูกยาวเล็กที่พบในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

ภาพที่ 26 ค้างคาวมงกุฎเล็กที่พบในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

ภาพที่ 27 ค้างคาวยอดกล้วยที่พบในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

I2590159x

พื้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

จากการสำรวจความหลากหลายของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก ในพื้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โดยการวางกรงดักสัตว์ในระหว่างวันที่ 23-25 เมษายน 2555 พบ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กในกลุ่มสัตว์ฟันแทะ (Order Rodentia) 1 ชนิดคือ

- กระรอกดินอินโดจีน *Menetes berdmorei*

พบกระรอกชนิดนี้อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าทุติยภูมิ ออกหากินในเวลากลางวัน จากร่องรอยที่พบในภาคสนามพบว่ากระรอกชนิดนี้จะกินผลไม้สุกที่ร่วงหล่นบนพื้นเช่น มะม่วงสุก เป็นต้น

ภาพที่ 28 กระรอกดินอินโดจีนที่พบในพื้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน

สรุปและวิจารณ์ผล

จากการสำรวจความหลากหลายของค้างคาวและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ 2555 ถึงเดือนกันยายน 2555 ในพื้นที่ศึกษาทั้ง 4 แห่งได้แก่ พื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905 (ทำการสำรวจความหลากหลายของค้างคาวเท่านั้น) หมู่เกาะแสมสารและหมู่เกาะใกล้เคียง อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ (ทำการสำรวจความหลากหลายของค้างคาวเท่านั้น) และพื้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน (ทำการสำรวจความหลากหลายของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กเท่านั้น) พบสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก จำนวนทั้งสิ้น 20 ชนิด (สามารถระบุชนิดได้จำนวน 19 ชนิด และไม่สามารถระบุชนิดได้จำนวน 1 ชนิด) โดยจัดอยู่ในกลุ่มสัตว์ฟันแทะ (Order Rodentia) 2 ชนิด และกลุ่มค้างคาว (Order Chiroptera) 18 ชนิด

สัตว์ฟันแทะ (Order Rodentia) ที่พบ 2 ชนิด คือ กระรอกดินอินโดจีน *Menetes berdmorei* โดยพบในพื้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน และหนูป่าอินโดจีน *Rattus andamanensis* ซึ่งพบในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บนเกาะแสมสาร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

ค้างคาว (Order Chiroptera) ที่พบจำนวน 8 สกุล 18 ชนิด จัดอยู่ใน 7 วงศ์ ดังนี้

- วงศ์ค้างคาวคุณกิตติ (Family Craseonycteridae)

พบ 1 ชนิด คือ ค้างคาวคุณกิตติ *Craseonycteris thonglongyai* ซึ่งเป็นสัตว์ที่พบเฉพาะถิ่น (endemic species) พบเฉพาะในพื้นที่ป่าตะวันตกเท่านั้น ซึ่งจากการสำรวจพบค้างคาวคุณกิตติ จำนวนมากอาศัยอยู่ในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905

- วงศ์ค้างคาวปีกถุง (Family Emballonuridae)

พบ 1 สกุล 2 ชนิด คือ ค้างคาวปีกถุงเคราดำ *Taphozous melanopogon* ในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905 และค้างคาวปีกถุงไม่ทราบชนิด *Taphozous* sp. บนหมู่เกาะแสมสารและหมู่เกาะใกล้เคียง

- วงศ์ค้างคาวหน้ายักษ์ (Family Hipposideridae)

พบ 1 สกุล 6 ชนิด คือ ค้างคาวหน้ายักษ์ทศกรรณ *Hipposideros armiger* ค้างคาวหน้ายักษ์สีจาง *Hipposideros cineraceus* ค้างคาวหน้ายักษ์หมอนโค้ง *Hipposideros diadema* ค้างคาวหน้ายักษ์สามหีบ *Hipposideros larvatus* ค้างคาวหน้ายักษ์ *Hipposideros phangngaensis* และค้างคาวหน้ายักษ์เล็ก *Hipposideros pomona* โดยในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์จะพบ ค้างคาวหน้ายักษ์หมอนโค้ง ค้างคาวหน้ายักษ์สามหีบ และค้างคาวหน้ายักษ์ *H. phangngaensis* สำหรับในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905 จะพบค้างคาวหน้ายักษ์ทศกรรณ ค้างคาวหน้ายักษ์สีจาง ค้างคาวหน้ายักษ์สามหีบ และค้างคาวหน้ายักษ์เล็ก

- วงศ์ค้างคาวแวมไพร์แปลง (Family Megadermatidae)

พบ 1 ชนิด คือ ค้างคาวแวมไพร์แปลงเล็ก *Megaderma spasma* ในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905

- วงศ์ค้างคาวผลไม้ (Family Pteropodidae)

พบ 1 ชนิด คือ ค้างคาวแม่ไก่เกาะ *Pteropus hypomelanus* บนหมู่เกาะแสมสารและหมู่เกาะใกล้เคียง และในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

- วงศ์ค้างคาวมงกุฏ (Family Rhinolophidae)

พบ 1 สกุล 5 ชนิด คือ ค้างคาวมงกุฏปลอมเล็ก *Rhinolophus coelophyllus* ค้างคาวมงกุฏมลายู *Rhinolophus malayanus* ค้างคาวมงกุฏจุกยาวเล็ก *Rhinolophus pearsonii* ค้างคาวมงกุฏเล็ก *Rhinolophus pusillus* และค้างคาวมงกุฏยอดสั้นเล็ก *Rhinolophus thomasi* โดยพบค้างคาวมงกุฏปลอมเล็ก ค้างคาวมงกุฏมลายู และค้างคาวมงกุฏยอดสั้นเล็กในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905 และพบค้างคาวมงกุฏจุกยาวเล็ก และค้างคาวมงกุฏเล็กในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์

- วงศ์ค้างคาวลูกหนู (Family Vespertilionidae)

พบ 2 สกุล 2 ชนิด คือ ค้างคาวยอดกล้วย *Kerivoula hardwickii* ในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ และค้างคาวหนูตีนเล็กเขี้ยวสั้น *Myotis siligorensis* ในพื้นที่เขาวังเขมรและแปลง 905

การสำรวจความหลากหลายของสัตว์เลี้ยวลูกด้วยนมขนาดเล็กนั้นมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ทั้งในด้านจำนวนของสัตว์เลี้ยวลูกด้วยนมที่มักมีน้อยอยู่แล้วในธรรมชาติ และวิถีการดำรงชีวิตของค้างคาวและสัตว์เลี้ยวลูกด้วยนมขนาดเล็กส่วนใหญ่ที่ออกหากินในเวลากลางคืน ทำให้การระบุชนิดทำได้ยาก ต้องทำการดักจับด้วยวิธีต่างๆ ซึ่งมีความยากลำบากแตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่และชนิดของสัตว์ อีกทั้งยังมีข้อจำกัดในด้านระยะเวลาและพื้นที่ที่ทำการสำรวจและวางกับดัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่เกาะต่างๆ ที่มักมีจำนวนของสัตว์เลี้ยวลูกด้วยนมแต่ละชนิดไม่มากนักและกระจายอยู่เฉพาะในบางพื้นที่เท่านั้น ทำให้มีโอกาสต่ำที่จะดักจับสัตว์ได้ ดังนั้นข้อมูลในการสำรวจครั้งนี้จึงเป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้นในการสำรวจ ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จึงจะได้ข้อมูลความหลากหลายของค้างคาวและสัตว์เลี้ยวลูกด้วยนมขนาดเล็กที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

แม้ว่าจะมีระยะเวลาในการสำรวจที่ค่อนข้างน้อยและจำกัดอยู่เฉพาะในพื้นที่เล็กๆไม่กี่แห่ง แต่จากการสำรวจดังกล่าวก็พบความหลากหลายของค้างคาวอย่างมากในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่ผืนป่าตะวันตก จังหวัดกาญจนบุรี แสดงให้เห็นถึงสภาพความอุดมสมบูรณ์ และความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ อีกทั้งสภาพภูมิประเทศในบริเวณดังกล่าวมีสภาพเป็นภูเขาหินปูนและมีถ้ำและซอกหินต่างๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อการอยู่อาศัยของค้างคาวหลายชนิดรวมถึงค้างคาวคุณกิตติที่เป็นสัตว์ที่พบเฉพาะถิ่น ดังนั้นพื้นที่ดังกล่าวจึงสมควรได้รับการอนุรักษ์และดูแลที่เหมาะสมอย่างยิ่ง และควรมีการศึกษาความหลากหลายของทรัพยากรเหล่านี้เพิ่มเติมให้ครอบคลุมทั้งในเชิงของพื้นที่และระยะเวลาที่ทำการสำรวจ เพื่อเป็นองค์ความรู้พื้นฐานสำหรับนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

อย่างไรก็ดีการรบกวนสภาพพื้นที่อันเนื่องมาจากกิจกรรมของมนุษย์ เช่น การล่าสัตว์ การบุกรุกพื้นที่ต้นน้ำลำธาร การเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ และการใช้ยาฆ่าแมลงในการเกษตร ทำให้สัตว์เลี้ยวลูกด้วยนมหลายชนิดในประเทศไทยกำลังถูกคุกคามอย่างมาก จนมีแนวโน้มที่จะสูญพันธุ์ ซึ่งสัตว์เลี้ยวลูกด้วยนมบางกลุ่มมีการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมได้ง่ายทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงมีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ค่อนข้างสูง ดังนั้นการศึกษาความหลากหลายและถิ่นอาศัยของสัตว์เลี้ยวลูกด้วยนมในพื้นที่ศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเกี่ยวกับค้างคาวและสัตว์เลี้ยวลูกด้วยนมขนาดเล็กในพื้นที่ป่าทุติยภูมิซึ่งยังมีการศึกษาค่อนข้างน้อย จัดได้ว่ามีความสำคัญและจะเป็นการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในการติดตามการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือเกิดขึ้นเนื่องมาจากกิจกรรมของมนุษย์ในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งในด้านความหลากหลายทางชีวภาพและนิเวศวิทยาที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กัลยาณี บุญเกิด และไสว วังหงษา. 2547. ความหลากหลายของค้างคาวในประเทศไทย. ผลงานวิจัยและรายงานความก้าวหน้างานวิจัย ประจำปี 2546: 183-195.
- Bumrungsri, S., D.L. Harrison, C. Satasook, A. Prajukitjir, S. Thong-Aree and P.J.J. Bates. 2006. A review of bat research in Thailand with eight new species records for the country. Acta Chiropterologica 8: 325-360.
- Duengkae, P. 1998. Wild Mammals in Thailand. Office of Environmental Policy and Planning, Bangkok.
- Francis C.M. 2008. A Field Guide to the Mammals of Thailand and South-East Asia. Tien Wah Press, Singapore.
- Lekagul, B. and J.A. McNeely. 1977. Mammals of Thailand. Association for the Conservation of Wildlife, Bangkok.
- Wilson, D.E. and D.M. Reeder. 2006. Mammal Species of the World: a taxonomic and geographic reference, 3rd edition. Johns Hopkins University Press, Baltimore.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อหัวหน้าโครงการ

(ภาษาไทย) นายธงชัย งามประเสริฐวงศ์ ตำแหน่งวิชาการ อาจารย์
(ภาษาอังกฤษ) MR THONGCHAI NGAMPRASERTWONG

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทรศัพท์ 02-2185380

ประวัติการศึกษา

มหาวิทยาลัย	ปริญญา	สาขาวิชา	ปีที่ได้รับ พ.ศ.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ปริญญาตรี	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	2541
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ปริญญาโท	สัตววิทยา	2544
University of Aberdeen	ปริญญาเอก	Zoology	2551

ผลงานวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่

Ngamprasertwong, T., Thirakhupt, K. and Panha, S. 2005. Note on land leeches biology in Thailand (Hirudiniformes: Haemadipsidae). The Natural History Journal of Chulalongkorn University 5(2): 97-98.

Ngamprasertwong, T., Thirakhupt, K. and Panha, S. 2007. Two new species of land leeches from Thailand (Hirudiniformes: Haemadipsidae). The Natural History Journal of Chulalongkorn University 7(2): 155-159.

Ngamprasertwong, T., Mackie, I. K., Racey, P. A. and Piertney, S. B. 2008. Spatial distribution of mitochondrial and microsatellite DNA variation in Daubenton's bat within Scotland. Molecular Ecology 17: 3243-3258.

Hengjan, Y. and Ngamprasertwong, T. 2011. Daytime behavior of lyle's flying fox *Pteropus lylei* Andersen, 1908 in wet and dry seasons at Wat Pho, Chachoengsao Province. Proceedings of the 37th Congress on Science and Technology of Thailand Section J-Paper J0029, 10-12 October 2011, BITEC, Bangkok, Thailand.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อผู้ร่วมวิจัย

(ภาษาไทย) นายอาจอง ประทัดสุนทรสาร ตำแหน่งวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
(ภาษาอังกฤษ) MR ART-ONG PRADATSUNDARASAR

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทรศัพท์ 02-2185361

ประวัติการศึกษา

มหาวิทยาลัย	ปริญญา	สาขาวิชา	ปีที่ได้รับ พ.ศ.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ปริญญาตรี	ชีววิทยา	2520
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ปริญญาโท	สัตววิทยา	2525
University of Aberdeen	ปริญญาเอก	Zoology	2537

ผลงานวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่

- พัชร ดนัยสวัสดิ์ อาจอง ประทัดสุนทรสาร และ วิเชษฐ วนิช. 2553. สันฐานวิทยาของลูกอ๊อดบางชนิดในพื้นที่เตรียมจัดตั้งอุทยานแห่งชาติเขาสิบห้าชั้น จังหวัดจันทบุรี. วารสารสัตว์ป่าเมืองไทย 17(1): 64-103.
- Lauprasert, P., Sitthicharoenchai, D., Thirakhupt, K. and Pradatsundarasar, A. 2006. Food preference and feeding behavior of the German cockroach, *Blattella germanica* (Linnaeus). Journal of Scientific Research Chulalongkorn University 31(2): 121-126.
- Keithmaleesatti, S., Thirakhupt, K., Pradatsundarasar, A., Varanusupakul, P., Kitana, N. and Robson, M. 2006. Concentration of organochlorine in egg yolk and reproductive success of *Egretta garzetta* (Linnaeus, 1758) at Wat Tan-en non-hunting area, Phra Nakhorn Si Ayudthaya Province, Thailand. Ecotoxicology and Environmental Safety 68: 79-83.
- Booncham, U., Sitthicharoenchai, D., Pradatsundarasar, A., Prasarnpun, S. and Thirakhupt, K. 2007. Sexual dimorphism in the Asian giant forest scorpion, *Heterometrus laoticus* Couzijn, 1981. Naresuan University Science Journal 4(1): 42-52.
- Utarasakul, T., Lekprayoon, C., Pradatsundarasar, A. and Thirakhupt, K. 2008. Integration of environmental management system for ecotourism development in Sri Nan National Park, Nan Province, Northern Thailand. Journal of Environmental Research and Development 2(3): 448-456.